

VARDO

ČÍSLO 1 ROČNÍK 14 2024

1 - srdcové tepny, 2 - brachiocephalicus, 3 - pľúcna (v. pulmonalis), 4 - spoločný pľucovohlavový kmeň (truncus communis), 5 - predná dutá žila (v. cava cranialis), 6 - pľúcna žila (v. pulmonales), 7 - pravá predsieň (atrium dextrum), 8 - pravá komora (ventriculus dexter), 9 - ľavá predsieň (atrium sinisterum), 10 - ľavá komora (ventriculus sinister), 11 - ľavá medzikomorová bránica (valvula interventricularis).

Srdce koňa z ľavej strany

ho dlhá os
šípanej šik
zssahu od d
všetkých-zvier
priamo dotýk
sieň, ostatok tvoria ko
mory, z ktorých ľavá do
sahuje ku hrotu. Pravá
a ľavá polovica srdca sú
celkom oddelené.

1. Povrch srdca. Pri báze
srdca prebieha kruhová
vencová bránica (sulcus
coronarius) oddeľu
seba predsieň a
pravej i ľavej
komory ku hrotu
srdca. Pravá (sulcus
atrioventricularis s.
dexter) a ľavá (sulcus
coronarius s. longi-
tudinalis) bránica
srdca idú do
srdcový sval, ktorý
toru vyplňa fu
Kraniálnu hranu
tvorí pravá, ka
nu ľavá l

Na k
po

ustupuje
vevy. Súvislá
medzi nimi delí
srdca na oddiely pa
ku pravej a ľavej
srdca. Z pravej pred
odstupujú vedľa se
ve cievy: Kranialným
om ide predná (v.
cranialis), kaudálnym
om zadná dutá
a (v. cava caudalis).
ľavej predsieň vstu-

OBSAH

Rozhovor s MVDr. Máriou Poláčkovou – VETERINA INAK	2
Zabudnuté tajomstvá medu	5
Čo je vlastne fyzioterapia, je to výmysel alebo skutočne dokáže pomôcť?	7
Súťažná otázka	11
Hirudoterapia vo veterinárnej medicíne	11
Javor horský – krásna ozdoba záhrady, ale nepriateľ vo výbehu	13
Cestovateľský denník 2 – cesta Slovinskom	15
Rozhovor s Ladislavom Kontárom – ortopedickým podkuváčom na klinike koní vo Viedni	16
Nurturing Hope: The Rehabilitation of a Common Kestrel Chick	18
S IVSOU v Maroku	20
Čo obnáša viesť Občianske združenie pre záchranu zvierat? Rozhovor so zakladateľkou OZ Život za humnom.	23
Kam za vzdelaním?	26
Tajnička	28

Milí čitatelia,

pomaly sa nám blíži hektické obdobie plné zápočtov, skúšok a niektorých z nás čakajú aj štátnice. Aj preto mám radosť, že ste si našli chvíľu voľného času a otvorili náš časopis. Dievčatá z redakcie si pre vás opäť prichystali niekoľko zaujímavých článkov nielen zo sveta veterinárnej medicíny. Tentokrát máme pre vás pripravené hneď dve súťaže, tak sa neváhajte zapojiť. Možno sa šťastie usmeje práve na vás. Prajem vám príjemné čítanie a veľa šťastia pri lúštení tajničky.

Júlia Václaviková

ROZHOVOR S MVDr. MÁRIOU POLÁČKOVOU – VETERINA INAK

Meno Mária Poláčková vám je určite viacerým známe. Doktorka Poláčková pôsobí ako veterinárna lekárka v Bratislave, ale okrem toho sa venuje aj osvete majiteľov prostredníctvom sociálnych sietí, odkiaľ ju môžete poznať ako VETERINA INAK a my sme radi, že dala zelenú rozhovoru do nášho Arda.

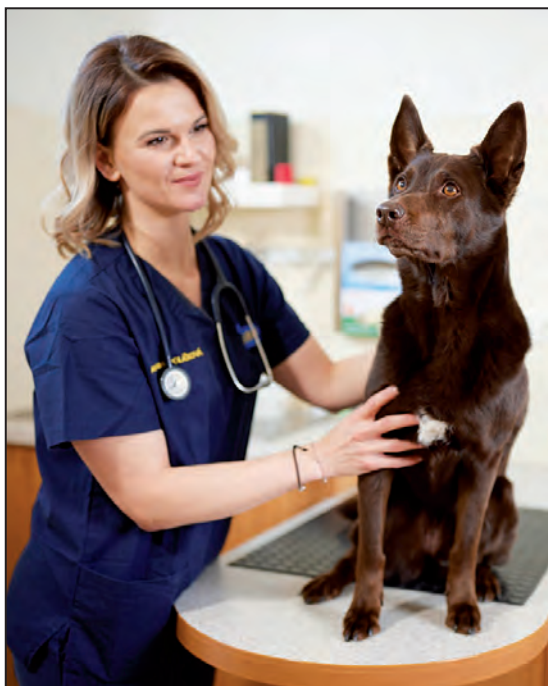
Bolo vždy Vaším snom študovať všeobecné veterinárske lekárstvo?

Áno, už od malička som chcela byť veterinárka. Mala som veľa záujmov spojených so zvieratami. Jazdila som na koni, chovala som korytnačky a rybičky, ale psa mi nikdy rodičia nedovolili. Tak ma to lákalo, až som si podala prihlášku na UVLF. No asi budete prekvapení, že nemám odbor VVL ale slávnu HP (hygienu potravín). V morfologickej miestnosti pri dni otvorených dverí som sa spýtala, či môže hygienik robiť veterinára. Bolo mi povedané „áno“. Vtedy oba odbory boli 6 ročné s titulom MVDr. (neviem ako sa to teraz zmenilo). Povedala som si, že budem mať dva v jednom. Trochu ma mrzelo, keď som počas štúdia pociťovala, že „hygienici“ nie sú vlastne plnohodnotní veterinárni lekári. No nenechala som nič na náhodu a už počas štúdia som chodila

praxovať na kliniku, asistovala som pri operáciách aj pri bežných vyšetreniach. Takže vždy je to o tom ako sa k praxi postavíte a ako veľmi niečo chcete robiť. Bola som od začiatku motivovaná robiť veterinára, ale chcela som aj zadné dvierka a možnosť byť aj v štátnej správe. Obe možnosti som po štúdiu aj využila.

Aké máte spomienky na roky strávené na univerzite?

Roky strávene na UVLF boli skvelé. Mám na to len tie najlepšie spomienky. Nemala som problém s učením, preto to pre mňa nebolo psychicky náročné. Za celých 6 rokov som opakovala len jednu skúšku. Prezradím, že to bola patologická anatómia - hydronefróza ma dostala do slepej uličky. Zároveň som bola vždy spoločenská, ukecaná, asi aj trochu zábavná a obklopila som sa veľmi podobnými ľuďmi. Dodnes sme s niekto-

rými dievčatami v kontakte a sme vždy šťastné, keď sa nám podarí stretnúť. Mohlo by sa zdať, že som bola „šprtka a suchárka“, ale občas som vymetala aj F-ko, fajčila som pri fontáne a na plese som odchádzala medzi poslednými nad ránom. No keď prišlo obdobie zápočtov a skúšok, musela som sa sústrediť len na to.

Ktoré predmety boli Vaše obľúbené a naopak, ktoré boli zas menej obľúbené?

Mala som veľmi rada laboratórium a mikroskop. To mi išlo. Vedela som kresliť a používať farbičky. Preto niet sa čomu diviť, že som od druhého do štvrtého ročníka viedla samoštúdiu z histológie a pomáhala mladším spolužiakom. Aj diplomovú prácu som robila na histológii. Neskôr ma bavili klinické predmety. Bolo to aj o tom, ako pútať a zaujímavý o tom prednášal daný vyučujúci. Dokonca som si ako voliteľný predmet dala patologickú biochémiu s docentkou Kosteckou – tá ma zaujala vždy. Naopak sa musím priznať, že ma nebavilo cediť mrkvu z konzervy a rozpisovať krmné dávky v počítači.... tak si domyslíte ktoré predmety to boli.

Po ukončení štúdia Vaša cesta nesmerovala hneď do klinickej praxe ale na SAV. Prečo ste sa takto rozhodli?

Bolo to jednoduché – chcela som ostať v Košiciach. Mala som tu rodinu, partnera a priateľov. Košice sa mi zdali príliš saturované veterinárnymi klinikami a veterinármi. Konkurencia tu bola veľká a trochu tu bolo aj také historické rodinkárstvo – prax sa dedila z rodičov na deti a tým pádom bolo ťažké sa uchytiť na niektorej klinike. Preto som sa zamestnala na SAV, ale neľutujem to. Spoznala som veľa ľudí, mám výborné kontakty aj po rokoch a naučila som sa nové postupy. No prišla som na to, že byť niekoľko hodín zavretá v čistých priestoroch v „skafandri“ len s mojimi myšlienkami, a skúmať mikróby nebolo pre mňa.

Po čase ste začali pôsobiť vo veterinárnej praxi malých zvierat. Začal Vám chýbať kontakt s chlpatými pacientmi?

Áno. Viacero ľudí, ktorí mi boli veľmi blízky mi povedali, že by som bola dobrá veterinárka. Že viem komunikovať s ľuďmi, som empatická a múdra. To už som bola u susedov v Českej republike v Prahe. Tam boli možnosti väčšie. No začala som popri práci chodiť na kliniku. Bez nároku na honorár som sa 4 mesiace učila všetko praktické. Neskôr som vstúpila do komory veterinárnych lekárov ČR a už to potom išlo. Tam som pracovala 3 roky a následne počas covidu som sa vrátila na Slovensko, a našla si prácu ako veterinárka v Bratislave.

Rovnako sa učia ako môžu pomôcť psovi pri bežných problémoch ako sú hnačky, zvracania, malé poranenia, bodnutia hmyzom atď.

Čo máte na práci veterinárneho lekára najradšej?

Satisfakciu zo stavu vyliečenia. Radosť majiteľov a rovnako aj to, keď vidíte psa po chorobe zase vrtieť chvostom, keď sa mačka s chuťou nažerie a potom sa začne čistiť. Baví ma práca v kolektíve, kedy je každý jeden z nás v procese diagnostiky dôležitý.

Je náročné skĺbiť všetky aktivity dokopy? Práca, pod-

cast, sociálne siete, workshopy.

Je to dosť ťažké. Hlavne preto, že ľudia z vás často vycucajú všetku energiu. Píšu vám neskoru večer. Správy typu: „môj pes sa dusí“ a pošlú Vám video. Vy sa len chytíte za hlavu a napíšete, že keď sa bude dusiť človek, či tiež budú písať niekomu na internete a okamžite ich posielam na pohotovosť. Všeobecne už práca veterinára je náročná, nie je miesto na chyby. Rovnako aj ja slúžim každý deň v práci, víkendy a niekedy mávam aj nočné služby. Do toho sa snažím robiť edukáciu laickej verejnosti a keď mám všetko ako tak hotové premýšľam, či je na mieste venovať sa svojim koníčkom, priateľom a rodine alebo si prečítať dobrú knihu.... no zaujal ma aj jeden článok z ultrasonografie žlčníka u mačiek, tak by som si mala prečítať ten. No je to dilema, potrebovala by som Hermionin „časovrat“ (z Harryho Pottera), kto ho má – odkúpim.

Keď už máte chvíľu voľna pre seba ako tento čas trávate?

Rada sa idem previezť na bicykli alebo v zime lyžujem. V lete turistika, cestovanie aj s mojím psom – 11 ročná sučka rotvajlera, tak ju brávam na výlety. Mám rada dobrú knihu alebo film, pri ktorom vypnem hlavu (a hlavne mobil).

Čo by ste odkázali študentom UVLF?

Aby zistili v čom sú dobrí, potrebujú čas. Nech skúsia rôzne pracovné cesty. Nieкто má predstavu, že bude robiť veterinára, ale časom príde

Kedy a ako vznikol nápad vytvoriť podcast VETERINA INAK?

Bolo to obdobie, kedy som mala dva mesiace voľno. Prechádzala som z jednej kliniky na kliniku Sibra, kde pracujem dodnes. Počas tohto voľna som trochu bilancovala a premýšľala, že počas covidu a obdobia home-officov si ľudia zadovážili zvieratá. No častokrát to bolo rozhodnutie, že „mám čas na psíčka, tak si ho kúpim.“ Ale vlastne o nich takmer nič nevedeli. Hľadali rady na internete a často to boli nezmysly. Tak som si povedala, čo tak spraviť miesto, na sociálnej sieti (FB, IG, web), kde ľudia nájdu relevantné a užitočné informácie pod jedným názvom „Veterina Inak“. Tak vznikol v mojej hlave zárodok, ktorý má po vyše dvoch rokoch 10 tisíc sledovateľov a živú komunikačnú sieť.

Pravidelne organizujete kurzy prvej pomoci pre psy v rôznych mestách. Je zo strany majiteľov záujem aj o tento typ vzdelávania?

Áno, dávam tým majiteľom priestor, kde sa vedia naučiť ako pomôcť svojmu miláčikovi. Každý si predstavuje vždy len tie masáže srdca, striekajúcu krv a otvorené zlomeniny. Áno, preberáme aj to, ale hlavne sa snažím, aby zvládali základné veci a to rozpoznať, kedy má pes skutočný problém. Bežný majiteľ asi nevyrieši torziu alebo pyometru, ale musí vedieť ako sa pes správa, kedy k takému stavu najčastejšie dochádza a ako to môže skončiť, keď to nerozpoznajú včas.

na to, že má problém komunikovať. Možno ho bude baviť práca na nejakom vedeckom výskume, bude rád písať články a možno sa o ňom dočítame v nejakom vedeckom časopise. Nech cestujú. Dnes je veľa možností – stáže, intership a erasmus. Spoznáte ľudí, naučíte sa reč a spofáhnete sa v živote len na seba. Aj v tej veterinárnej praxi si nechajte čas. Naučte sa dobre všeobecnú medicínu, buďte rozhladení a potom začnite premýšľať o špecializácii. Jednoducho na

všetko máte čas a je len na Vás ako s ním plnohodnotne naložíte.

Ak chcete z práce doktorky Poláčkovej vidieť viac, určite ju nezabudnite sledovať na jej sociálnych sieťach:

IG: @veterina.inak; FB: veterina.inak; WEB: www.veterinainak.sk

Júlia Václaviková

ZABUDNUTÉ TAJOMSTVÁ MEDU

Kto z vás pozná med? Podľa mňa aj ty milý čitateľ tohto článku vieš o čom hovorím. Takmer všetci ho máme doma. Háčik je asi len v tom, že väčšina z nás ho pozná len ako sladkú pochutinu, ktorá lahodne chutí a dochucuje naše jedlá. Ale čo ak sa med môže použiť aj inak?

Vieme ho použiť ako prísadu do pleťovej kozmetiky. Toto ocenia hlavne dámy. Zamiešaním medu do kozmetiky si hravo vieme poradiť so suchou pokožkou, ktorú účinne hydratuje, vie si poradiť aj s akné a zároveň urýchľuje regeneráciu buniek, a tak naša pleť bude mäkkšia, a jemnejšia čím bude vyzerať mladšie.

Ďalším výborným príkladom je vlasová kozmetika. Máte suché vlasy a tvoria sa vám lupiny? Neváhajte ho použiť. Med vlasy takisto hydratuje a vyživí. Upokojí pokožku, podporí rast a navyše predchádza vzniku lupín, ktoré mnohým ľuďom otravujú život.

Naše babičky ho využívali po stáročia a s veľkým úspechom. Či už pri bolesti hrdla, kožných problémoch alebo na podporu imunity.

Ale dosť bolo rečí. Sme študenti veterinárnej univerzity, tak si podme povedať o možnosti ako ho využiť v našej praxi. Med má antioxidantné, antibakteriálne, protizápalové, fungicídne, protirakovinové a aj antimetastatické vlastnosti. Má naozaj široké využitie, tak prečo ho v určitých prípadoch nepoužiť namiesto synteticky vyrábaných prípravkov? Toto využitie má ešte dva plusy – podporíme poctivých včelárov, ktorých práca je naozaj obdivuhodná, ťažká a veľmi často podceňovaná, a navyše touto cestou môžeme znížiť vznik mikrobiálnych rezistencií, ktoré sa v po-

sledných rokoch významne rozširujú.

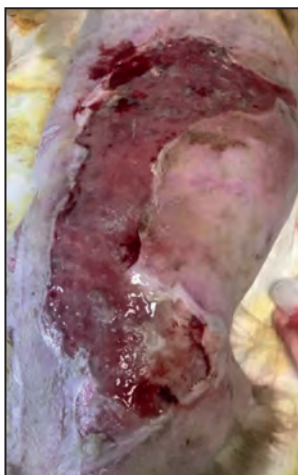
Veľa z vás, ktorí tento úryvok práve čítate ste pravdepodobne skeptický. Z mnohých prípadov z praxe uvediem nasledovný. Tento klinický prípad pochádza z Kysuckej veterinárnej praxe.

Majitelia mali doma druhé „medové týždne“ čo je pre niekoho možno nepredstaviteľné, ale ten výsledok stál za to.

Anamnéza: Bodrík je 10 ročný kríženec stredného veku, ktorý má dlhú a hustú srst. Majitelia prišli na ambulanciu s tým, že ho nešťastnou náhodou obarili - prevrhli mu na chrbát rýchlovarnú kanvicu s vriacou vodou. Neprišli však hneď v ten deň. Návštevu uskutočnili až o 3 dni neskôr. Predošlá terapia (terapia majiteľov) spočívala v potieraní rany masťou. Nemalo to žiaden účinok vzhľadom na to, že v mieste poranenia nebola ostrihaná srst a rana nebola ani vydezinfikovaná. V jeho dlhej srsti sa zatiaľ pomnožili larválne štádia múch.

Terapia: Úvodné ošetrenie bolo vykonané s riedeným betadinom + oplach. Ako ATB clona bol použitý amoxicilín + klavulánová kyselina. Ako analgetikum sa použil meloxicam.

Po dohode majiteľov a veterinárneho lekára sa v liečbe pokračovalo za použitia medu zmiešaného s propolisom (med aj propolis by mali byť z overených včelárskych zdrojov a sú kombinované v určitom pomere). Ranu majitelia ošetrovali doma každý deň – oplach Ringer roztokom, prekrytie rany medom a následné previazanie gázou a obväzom.

1. deň návštevy u veterinára (26.7.).
Pred ošetrením, po očistení a násled-
nom ošetrení.

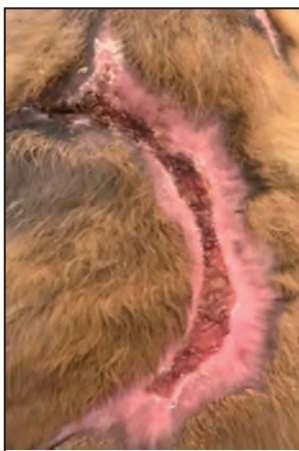
27.7. – hneď druhý deň

4.8. Už nie sú prítomné nekrotické a zápachajúce o 50 %
ložiská

17.8. Rana je menšia

5.9. – Rana je takmer zahojená.

Stojí za zamyslenie, či pri všetkých poraneniach treba automaticky siahat' po komerčne vyrábaných liekoch. Po dôslednom uvážení je alternatívou aj prírodná medicína. Takto vieme pomôcť sami sebe tak, že nebudeme podporovať vznik rezistencií a navyše potešíme majiteľov, ktorí si nie vždy môžu dovoliť medikamentóznú terapiu.

Malý bonus na koniec – jednoduchá domáca medová maska.

V malej miske alebo šálke zmiešame 1 lyžicu včelieho medu a 1 lyžicu olivového oleja. Môžeme pridať malú lyžičku mlieka alebo bieleho jogurtu – budeme mať jemnejšiu konzistenciu. Vymiešame jemnú pastu. Tvár a krk si umyjeme teplou vodou a nanesieme pripravenú masku končekmi prstov na celú tvár, pery aj oblasť krku. Vynecháme iba oblasť očí a obočia. Necháme pôsobiť asi 10 minút a umyjeme teplou vodou. Rozdiel je cítiť už na prvý dotyk.

Zdroje:

<https://valachshop.sk/blog/post/med-v-kozmetike-a-medova-mask>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5424551/>

Petra Kubušová

Foto poskytol MVDr. Marek Ábel

ČO JE VLASTNE FYZIOTERAPIA, JE TO VÝMYSEL ALEBO SKUTOČNE DOKÁŽE POMÔŤ?

Fyzioterapia a chiropraxia sa stali neoddeliteľnou súčasťou starostlivosti o konského športovca.

V poslednej dobe sa roztrhlo vrece s fyzioterapeutmi, čo je samozrejme veľmi pozitívne, keďže majitelia zvierat pochopili, že fyzioterapia by mala byť súčasťou „bežnej údržby“ ich štvornohého kamoša.

Veľmi sa teším, že si ma čoraz častejšie volajú majitelia, ktorí síce nemajú ambiciózneho športového koňa s predpokladom pôsobenia vo vy-

sokom športe, ale aj majitelia, ktorí chcú pomôcť a spríjemniť pohyb aj hobby koníkovi, ktorý chodí „len“ do lesa na vychádzky.

S kvalitnými fyzioterapeutmi sa na tejto vlne vezú aj ľudia, ktorí to vidia skôr ako zárobkovú činnosť a ich kurzy im poskytli nedostatočné vedomosti. Fyzioterapia nie je len o stláčaní svalov/bodov na tele, alebo lepení farebných pásov na srst. Znalosť anatómie, biomechaniky a v neposlednom rade ortopedických problémov je absolútne podstatná.

V tomto článku by som chcela priblížiť akých terapeutov rozlišujeme a aký je medzi nimi rozdiel.

Fyzioterapeut – pod týmto názvom sa na Slovensku označuje ktokoľvek, kto pracuje s pohybovým aparátom. Využíva rôzne manuálne terapie (ošetrenie mäkkých tkanív, kĺbov..), fyzikálne terapie (chlad, teplo, magnetoterapia...). Súčasťou býva aj strečing, oprava nefyziologických pohybových vzorcov a taktiež kontrola výstroja.

Jednotlivec sa môže stať „fyzioterapeutom“ až po ukončení veteriny (vysoká škola) a prejde preškolením na špecifickej škole, väčšinou v zahraničí, napríklad na WrittleUniversityCollege.

EquiBodyworker – je označenie človeka, ktorý prešiel rekvalifikačným kurzom s minimálnym trvaním 2 roky. Po tomto období musí absolvovať záverečné skúšky, odovzdať prácu a neskôr môže pokračovať v nadväzujúcom štúdiu. Prácu bodyworkera odporúča buď veterinár po diagnostike a zaliečení zranenia alebo ako prevenciu počas športovej sezóny. Ošetrenie sa týka primárne mäkkých tkanív – zvýšenie flexibility, zlepšenie biomechaniky, ktorá môže byť znížená buď nevhodným výstrojom alebo tiež z dôvodu vzniku po-kastračnej rany.

Chiropraktik – môže byť len vyštudovaný veterinár s postgraduálnym štúdiom v zahraničí. U laikov najčastejšie známy ako „pukač a naprávač kostí.“

Vyberajte si veterinára/fyzioterapeuta, chiropraktika, bodyworkera, ktorému plne dôverujete a vidíte, že svojimi vedomosťami neustále

napreduje.

Moje „greenflags“, ktoré si všimam:

- zahodí svoje ego a konzultuje prípad s kolegom
- zaujíma ho anamnéza zvierťaťa
- dopĺňa si vedomosti vo svojom odbore
- nepresadzuje bezhlavo len svoj názor
- nevyjadruje sa k postupom a praktikám ostatných kolegov
- sleduje celkový stav zvierťaťa, nie len jeden/čiastkový problém
- fyzioterapeut kontaktuje veterinára, sám diagnostiku nerobí!

Taktiež akoby sa roztrhlo vrece s literatúrou ohľadom vykonávania masáže pre laikov. V mnohých je určite veľa plnohodnotných informácií, o niektorých sa to však povedať nedá...

Vyberajte si literatúru, ktorá má overeného autora vo svojom odbore a rovnako takú, na ktorej tvorbe sa podieľa pri písaní aj veterinár! Žiadna kniha nie je modla, z každej si zoberte správne informácie a pokračujte vo vzdelávaní!

Môj najzaujímavejší klinický prípad Nacionále:

Plemeno: maďarský teplokrvník

Vek: 19 rokov

Pohlavie: kobyla

Anamnéza:

Ku kobyly ma zavola majitel a ošetrujúci veterinár kvôli výraznému krívaniu na ľavú hrudníkovú končatinu (4 z 5) z dôvodu pádu alebo kopnutia iným koňom. Terapeut pokiaľ ide ošetriť koňa s akýmkoľvek krívaním, by mal vždy požiadať veterinára, s ktorým spolupracuje o podrobnejšiu ortopedickú diagnostiku. Kobyla bola podrobná RTG-výšetreniu. Keďže zranenie bolo niekoľko týždňov staré, na RTG snímke boli už zjavné artrotické zmeny v ramennom kĺbe, spôsobené možnou luxáciou a poškodením vnútorných štruktúr. Pacient dostal nesteroidné antiflogistiká a po ich dobratí začala rehabilitácia.

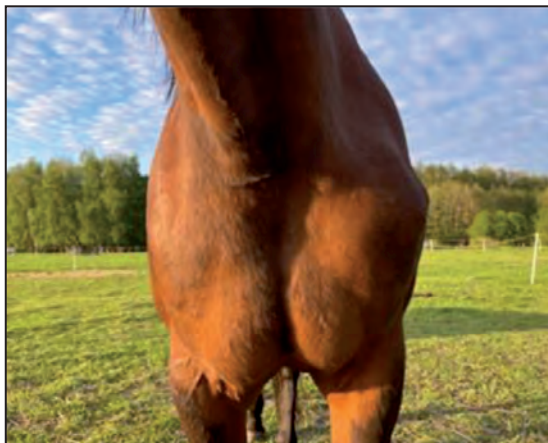
Adspekčne bolo rameno a distálna oblasť lopatky atrofovaná. S veľkou pravdepodobnosťou to bolo taktiež spôsobené obrnou n. suprascapularis – čo býva veľmi častá pridružená diagnóza spojená so zraneniami proximálnych častí HK. Keďže tento nerv leží priamo na kostnom podklade, nie je „ničím chránený“ dôjde k poraneniu o ostrý kostný podklad – incisura scapulae. Palpačné vyšetrenie bolo pozitívne a kobyla odmietala zaťažiť postihnutú končatinu.

Rehabilitácia:

Počet absolvovaných terapií: 8+

Frekvencia: začiatok – každé 3 týždne, neskôr – každý mesiac, 2 mesiace

Pri **prvej terapii** bola kobyla veľmi citlivá na akúkoľvek manipuláciu s postihnutou končatinou, dokázala ju používať pri chôdzi, ale nebolo možné zdvihnúť kontra-laterálnu HK. V takomto prípade sa terapeut snaží uvoľniť a rozhýbať/ak-

Máj 2023

tivovať svaly závesu hrudníkovej končatiny a to konkrétne: m.pectorales, m.latissimus dorsi, m.subclavius (ktorý bol práve v tomto prípade zasiahnutý najviac), m.serratus ventralis, cervicis a thoracis, m.trapezius cervicis aj thoracis a samozrejme celá skupina lopatkových svalov. Kobyla mala mať kontrolovaný pohyb na ohlávke, ale keďže ustajnenie, ktoré bolo 24/7 to nedovoľovalo, bolo to nereálne.

Na **druhej terapii**, ktorá sa opakovala o 3 týždne bola kobyla o niečo menej senzitivna na palpáciu a dokázala zaťažiť končatinu už skoro na 100%. Do krmiva jej bola taktiež pridávaná Boswellia serrata vo zvýšených dávkach, ktorá by mala pomôcť pri tlmení zápalových reakcií. Opäť sme primárne pracovali na závese hrudníkovej končatiny avšak do „domácej liečby“ medzi terapiami boli pridané balančné podložky. Veľmi rada ich používam primárne pri koňoch, kde nie je možné využiť aktívnu pohybovú rehabilitáciu. Veľmi často, dá sa povedať, že bez výnimky sa vždy pri zraneniach alebo nesprávnych pohybových vzoroch vytvoria kompenzačné „stuhnutia“, dokonca až kompenzačné krívanie. Pri **tretej terapii** sa presne toto potvrdilo aj u našej kobyly. Kompenzačné problémy zväčša postihnú končatinu

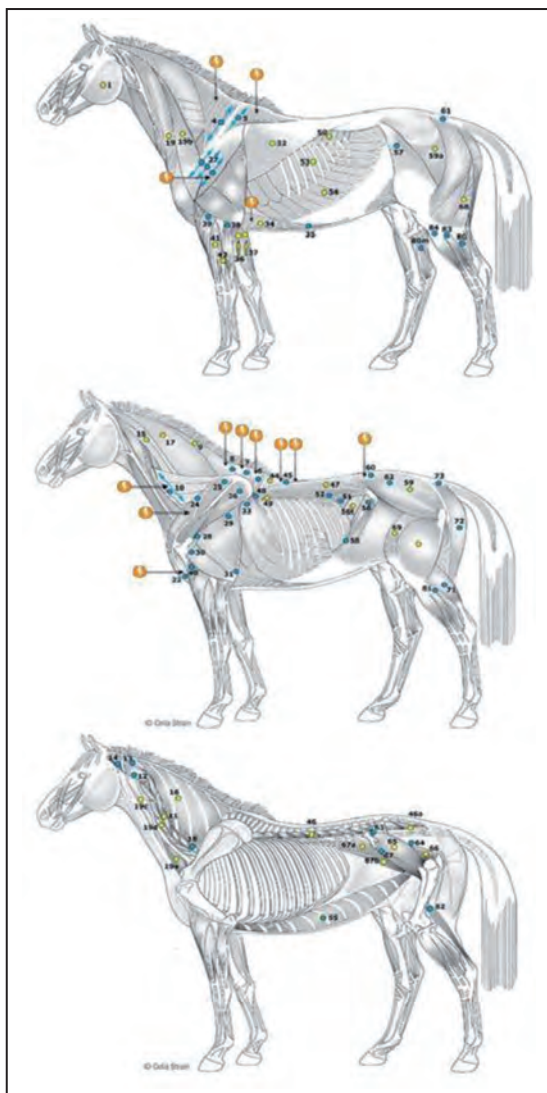

September 2023

Práca na balančných podložkách

„do kríža“, takže v našom prípade to bola práve PPK.* Práca na balančných podložkách – jej frekvencia a dĺžka sa zvyšovala a tým sa zlepšovalo osvalenie hrudníkovej končatiny a aj pohyb. S kobyľou pracujeme už niečo vyše roka. Krívanie je minimálne a osvalenie sa nám podarilo vrátiť takmer do normálu. Som veľmi šťastná, že majiteľka, aj napriek už minimálnej využiteľnosti kobyľky, sa dala na takúto dlhú a finančne náročnú cestu!

Diagnostický RTG snímok

Prvá terapia

Niečo z mojej práce: IG - @EquiCanine_therapy

* Kompenzačné mechanizmy

Chcela by som sa trošku hlbšie povenovať mechanizmom svalových a fasciálnych kompenzácií koní, keďže sa s nimi stretávam pomerne často. Najskôr si treba uvedomiť, že kostru koňa vieme (veľmi zjednodušene) rozdeliť na tri hlavné časti a to: chrbtica a lebka, hrudníkové, panvové končatiny. Aby tieto časti dokázali spolu komunikovať, musia byť niečím „prepojené“. Ako prepojka slúži fascia, vďaka ktorej telo dokáže vytvárať harmonický pohyb, avšak pokiaľ príde k narušeniu alebo zraneniu určitej časti tela, spustí to reťazovú reakciu. Pochopenie kompenzačných línií ukáže, ako môže lokálny problém ovplyvniť celé telo. Kompenzačné línie môžeme rozdeliť na externé, interné a postranné.

Do prvej skupiny patrí: diagonálna kompenzačná línia.

Druhú skupinu tvoria línie ramien, bedier.

Do tretej skupiny zaraďujeme: línie krku a trupu. Častejšie sa stretávam s prvou skupinou. To znamená, že problém, ktorý sa vytvoril na jednej strane negatívne ovplyvní protiľahlú časť tela. Napríklad ak príde k zraneniu LHK tak kompenzácia sa vytvorí na PPK. Táto línia vedie medzi lebkou a plecom, plecom a bedrom a medzi lebkou a bedrom. (Presne táto bola prítomná u kobyly v klinickom prípade uvedenom vyššie). Práve pre toto je pomerne časté, že nepokojná ruka jazdca, prípadne nepravidelné stomatologické vyšetrenie negatívne ovplyvňuje bedrovú oblasť chrbtice – jej stuhnutie a bolestivosť a tým pádom zníženie komfortu a výkonnosti.

Vysvetlivky:

LHK – ľavá hrudníková končatina

PPK – pravá hrudníková končatina

Stella Grosová

SÚŤAŽNÁ OTÁZKA

Páčia sa ti články o koňoch a chceš sa o nich dočítať viac?
Odpovedz správne na súťažnú otázku a my ťa odmeníme časopisom Koně a lidé.

Otázka: **Koľkokrát do roka vychádza špeciál Koně a lidé?**

- a) Dvakrát
- b) Sedemkrát

KONĚ&LIDÉ

Správne odpovede spolu s kontaktnými údajmi
posielajte na:
ardouvlf@gmail.com.

HIRUDOTERAPIA VO VETERINÁRNEJ MEDICÍNE

Hirudoterapia alebo liečebná terapia pijavicami, je v dnešnej dobe čoraz viac skloňovaný termín v humánnej medicíne, ale v neposlednom rade aj v našom odbore – veterine. Najčastejšie sa k tejto forme terapie pristupuje v prípade, keď tradičné metódy nie sú účinné. Prvé využitie pijavíc na terapeutické účely bolo zaznamenané už v starovekom Egypte. Pri hirudoterapii sa využívajú terapeutické účinky slín pijavíc, ktoré sú obohatené o viac ako 100 bioaktívnych zlúčenín. Tieto látky plnia špecifické biologické funkcie a majú najmä vazodilatačné, antikoagulačné, protizápalové, antioxidačné, analgetické a antibakteriálne účinky. Najvýznamnejšími účinnými látkami v slinách pijavíc sú napríklad hirudín, ktorý má antikoagulačné účinky, ďalším je bdelín so schopnosťou inhibovať syntézu proteázy, ktorá sa podieľa na zápalových procesoch. Významnými zlúčeninami slín pijavíc sú aj hyaluronidáza a chloromycetín, ktoré pôsobia antibakteriálne. Podľa výskumov obsahujú sliny pijavíc aj neurotransmitery ako serotonín, dopamín a acetylcholín, ktoré majú analgetické účinky.

Zdroj foto: <https://horsegrooms.com/little-organic-pharmacies-leeches-for-horses/>

Pijavice – potvorky, ktoré vedia liečiť

Známych je približne 600 druhov pijavíc, avšak len 15 druhov z nich sa vyznačuje liečivými vlastnosťami. Najširšie využitie má spomedzi pijavíc *Hirudo medicinalis*. Žijú v čistých, sladkých vodách v teplotnom rozmedzí od 0 – 30 °C, avšak prudké zmeny teploty ich môžu zabiť. Sú citlivé

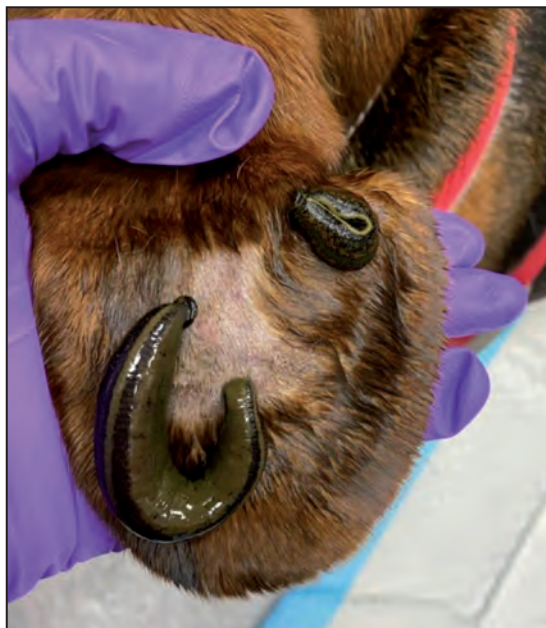
Charakteristická jazva po uhryznutí

Zdroj foto: <https://www.sciencephoto.com/media/119138/view/bite-on-human-skin-from-medical-leech>

na svetlo, teplo, dotyk, vibrácie na vode a rôzne chemikálie. Ich telo je segmentované, s dvoma prísavkami a to prednou a zadnou, ktorá slúži primárne na pohyb a prichytenie. Predná je typická tým, že obsahuje 3 ostré čeluste s veľkým množstvom zubov, čím vytvárajú charakteristické jazvy. Pri prisatí sa zvyčajne k prednej prísavke prisunie aj zadná a pijavica tak vytvorí tvar písmena U. Pri kŕmení môže jedna pijavica vypíť 5 až 15 ml krvi. Všetky pijavice používané pri hirudoterapii musia pochádzať len z certifikovaných a kontrolovaných chovov. Je dôležité dodržiavať sterilné podmienky chovu pijavíc lekárskeho, aby sa znížilo riziko vzniku a prenosu rôznych patogénov na človeka a v neposlednom rade aj na zvieratá.

Ako prebieha terapia?

Predtým ako pijavice aplikujeme, musí byť ošetrovaná oblasť vopred dôkladne pripravená. Dôležité je oholiť srst' a umyť ošetrované miesto teplou vodou. Nakoľko sú pijavice citlivé na rôzne chemikálie, odporúča sa nepoužívať antiseptické roztoky, pretože by mohlo dôjsť k odmietnutiu prichytenia na dané miesto. Ak sa pijavica odmieta prisáť na dané miesto, môžeme prisatie podporiť kvapnutím kvapky dextrózy alebo glukózy na kožu, prípadne prepichnutím kože sterilnou ihlou aby bola prítomná kvapka krvi. Počas kŕmenia je dôležité sledovať, aby pijavice nemigrovali a neprenikli do otvorených rán, prípadne do zdravého tkaniva. Dĺžka terapie závi-

Otohematóm u psa

Zdroj: https://www.reddit.com/r/mildlyinteresting/comments/fkj0rb/leech_therapy_on_ear_hematoma_less_invasive_and/?rdt=35350

ší od viacerých faktorov a to najmä od veľkosti zvieratá a od ochorenia, ktoré bolo indikáciou pre túto terapiu. Vo všeobecnosti platí, že u koní môže dĺžka trvania dosiahnuť až 120 minút a u mačiek a psov približne 30 – 60 minút. Po dosiahnutí nasýtenia, pijavice odpadnú z miesta aplikácie. Hryznú ranu je potrebné dezinfikovať antiseptickým roztokom a prekryť vhodnou gázou a obväzom. Použité pijavice sa okamžite po ukončení terapie likvidujú uložením do nádoby so 70 % roztokom alkoholu po dobu 4 – 5 minút, čo ich usmrť. Po ich usmrtení sa s nimi zaobchádza ako s biologicky nebezpečným odpadom.

POZOR!

! Pijavice nikdy neoddeľujeme od kože násilne, pretože zuby môžu ostať súčasťou kože a byť zdrojom infekcie!

Ak chceme pijavicu odstrániť ešte predtým, ako sa sama oddelí, môžeme použiť vatový tampón namočený v alkohole alebo octe a jemne jej potrieť hlavu. Avšak pri použití veľkého množstva týchto tekutín môže dôjsť k regurgitácii krvi do miesta uhryznutia, čo môže takisto viesť k zvýšenému riziku vzniku infekcie.

! Pijavice sa nikdy nepoužívajú opakovane u toho istého pacienta ani u žiadneho iného!

V tomto prípade hrozí riziko prenosu patogénov na iné zvieratá a opakované použitie je prísne zakázané.

! Pri alergii na uštipnutie hmyzom sa terapia pijavicami dôrazne neodporúča!

V takomto prípade môže dôjsť až k vzniku anafylaktického šoku, čo je život ohrozujúci stav.

Komplikácie

Hlavnými komplikáciami je lokálna reakcia na sliny pijavíc ako svrbenie, začervenanie a mierne opuch. Vo vážnych prípadoch môže dôjsť až k anafylaktickej reakcii. Ďalšími komplikáciami

môže byť krvácanie v oblasti aplikácie, čo vedie k väčšej strate krvi, taktiež migrácia pijavíc do zdravého tkaniva, zjazvenie v mieste aplikácie, prípadne bolesti. Významnou komplikáciou je však aj bakteriálna infekcia, ktorej pôvodcovia sú súčasťou črevnej mikroflóry pijavíc, prípadne povrchovej flóry.

Indikácie a kontraindikácie

Aj pri tejto forme terapie existujú určité kontraindikácie a preto je potrebné pacienta dôkladne klinicky vyšetriť, aby sme predišli možným komplikáciám.

Indikácie	Kontraindikácie
Akútna a chronická artritída	Imunosupresívne ochorenia
Chronické rany a podliatiny	Malígne ochorenia kože
Hypertenzia, ateroskleróza	Onkologické ochorenia
Venózna kongescia	Akútne infekcie, alergia na hmyz
Rekonštrukčné operácie – zníženie edému	Anémia
Mastitída, Ekzém	Hemofília
Tendinitída/Tendovaginitída	Gravidita

Zdroje:

https://www.researchgate.net/publication/353692158_Hirudotherapy_in_veterinary_practice_a_Modern_Twist_to_Ancient_Science?fbclid=IwAR0b8yocoiSgLJYf9gv8BQ514jY31cr-8bxa8MbFVaTtLVk7pbfcfny5PsFc
[https://www.dvm360.com/view/veterinary-medicinal-leech-therapy-application-monitoring-](https://www.dvm360.com/view/veterinary-medicinal-leech-therapy-application-monitoring)

[-and-complications?fbclid=IwAR307xXN04S-Uh3ZGLCzX9K6oiwmo-JrCSsHhvUMFKM5uaeQulLQoL6VjCQ](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25115059/)
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25115059/>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5741396/>

Gabriela Sloviaková

JAVOR HORSKÝ – KRÁSNA OZDOBA ZÁHRADY, ALE NEPRIATEĽ VO VÝBEHU

Atypická myopatia

Keď prichádza jeseň a príroda sa začína sfarbovať do nádherných farieb, naše oči sa nevedia vynadávať na tú krásu okolo nás a málokto by predpokladal, že táto nevinná kráska chystá niečo zákerné na našich milovaných štvornohých miláčikov pasúcich sa vo výbehu na posledných stebľách zelenej trávy. Presne toto chystá na naše kone javor horský - javor klen, lat. *Acer pseudoplatanus*.

Pôvodným domovom tohto druhu je Stredná Európa a Západná Ázia. Od Francúzska na východ po Ukrajinu, severné Turecko, Kaukaz a južne od hôr severného Španielska a Talianska. Ľahko sa rozmnožuje zo semien, na Britské ostrovy bol dovezený v 16. storočí. Na Novom Zélande je považovaný za invázny druh. Ide o jeden z mohutnejších druhov stromov a pri dobrých podmienkach dorastá do výšky viac ako 40

metrov. Spoznáme ho podľa zaoblenej širokej koruny, ktorú vytvárajú konáre s listami, ktoré vyrastajú z dlhých červených stopiek. Sú veľké a dlhé, s piatimi veľkými vyrastajúcimi lalokmi a hrubými zúbkami. Kvety sú zelenožltej farby a visia v súkvetiach nazývaných metelina. Vytvára okrídlené semená- dvojnažky. Keď sú zrelé, tak sa vo vetre vrtia k zemi. Padajú od októbra a počas zimy vyrastú do nasledujúcej jari. Ale čo je na tomto strome tak nebezpečné pre kone?

Rastlina obsahuje toxín hypoglycín A – ide o prirodzene sa vyskytujúci derivát aminokyseliny, ktorý sa nachádza aj v nedozretom ovocí, baze čiernej alebo liči.

Po požratí javora môže u koní dochádzať k atypickej myopatii, ktorá sa prejavuje náhlou svalovou slabosťou, triaškou, zvýšeným potením, sťaženým dýchaním, zmenou tepovej frekvencie, neochotou k pohybu. Typickým príznakom je tmavo sfarbený moč – ten je spôsobený rozpadom a únikom myoglobínu z poškodených svalových vlákien. Príznaky veľmi často pripomínajú koliku. Avšak, pokiaľ atypickú myopatiu nesprávne diag-

nostikujeme ako koliku a nútime koňa k pohybu, spôsobujeme rýchlejšie poškodenie svalov, väčšiu záťaž pre organizmus a tým pádom rýchlejšiu smrť. K smrti zväčša dochádza po 12 hodinách, ale nie sú ojedinelé prípady kedy sa kone nájdu nečakane mŕtve vo výbehu bez predošlých príznakov. Pri koňoch, ktoré dostali menšiu dávku hypoglycínu A, alebo majú silnejší organizmus nemusí dochádzať k vyššie zmieneným prejavom a jediné čo budeme pozorovať, je jemné kolísanie pri chôdzi.

Pokiaľ spozorujete príznaky myopatie, je nutné volať veterinára a zamedziť pohybu koňa do najmenej možnej miery – zaboxovať a ideálne zafixovať aby nedochádzalo k pohybu. Je potrebné zabezpečiť vysokú podstielku a deky, aby nedochádzalo k tepelným únikom a tým k ďalšiemu stresovaniu organizmu.

Toto ochorenie nie sme zatiaľ schopný liečiť a tak poskytujeme len podpornú terapiu: zamedzenie pohybu, zabezpečenie tepla, podávanie infúzných roztokov, úprava acidobázickej rovnováhy, doplnenie sacharidov, vitamínov a antioxidantov. Je dokázané, že kone na podpornej liečbe majú vyššiu šancu prežitia ako pacienti bez podpornej liečby.

Ako prevenciu preto odporúčam pravidelnú kontrolu výbehov a okolia výbehov – bolo dokázané, že k prenosu semien dochádza na vzdialenosť až 300 metrov, pravidelné odstraňovanie výrastkov, zamedzenie konzumácie neznámych drevín na vychádzkach a dostatočné zásoby ponúkaného sena aby nedochádzalo k obžieraniu stromov. Ide jednoznačne o závažné ochorenie, na ktoré by sme mali vysloviť podozrenie vždy pokiaľ dôjde k výskytu myopatie pri koňoch, ktoré na to nemajú žiaden iný dôvod – nadmerná záťaž. Prevencia je cestou k úspechu a preto kontrolujeme našich štvornohých kamarátov vo výbehoch, pravidelne sledujeme ich zmeny správania a vzdelávame sa v oblasti chovu.

Zdroje:

<https://www.atlasdrevin.sk/druh/89-javor-horsky>
www.rvc.ac.uk

<https://naschov.cz/atypicka-myopatie-koni-problem-take-u-nasich-chovatelu/>

www.horseandhound.co.uk

Em a Barienčíková

CESTOVATEĽSKÝ DENNÍK 2 – CESTA SLOVINSKOM

V predošlom cestovateľskom denníku sme sme-rovali k dychberúcim Dolomitom v Taliansku. Teraz sa podme presunúť do nižšej nadmorskej výšky. Naše cesty putovali do krajiny jazier a vodopádov – Slovinska.

Túto cestu za resetom po skúškovom období sme opäť absolvovali v septembri. Na cestu sme sa vydali osobným autom. Takže balíme batohy, tankujeme plnú nádrž a môžeme sa vydať na cestu!

• Jazero Bled

Dnes ráno sme sa zobudili s očakávaním, že konečne objavíme legendárne jazera Slovinska. Jazero Bled, však presahuje všetky očakávania. Po príchode sme sa ocitli pred nádhernou scenériou - jazero obklopené zelenými lesmi, uprostred ktorého dominuje malý ostrov s pôvabným kostolom.

Na tomto mieste viete stráviť celý deň a vykonávať rôzne aktivity od turistiky, plávania, návštevy pamiatok a vyskúšania perfektného jedla.

Odporúčam požičať si loďku a jazero preskúmať po hladine, odhaliť tajomstvo ostrova uprostred jazera. Na ostrove sme navštívili malý kostolík a

tiež sme sa pokúsili hodinovou ručičkou zasiahnuť zvon na vrchole kostola, čo podľa miestnej legendy prináša šťastie.

Miestna kuchyňa je perfektná a tradičný koláč kremna rezina určite nevynechajte!

• Vodopád Savica, Jazero Jasna, Zelenci

Ďalej sme sa rozhodli podniknúť výlet do jedného z najfascinujúcejších prírodných divov Slovinska - vodopádu Savica. Cesta k nemu ponúkala úchvatné výhľady na slovinský vidiek so zelenými lesmi a vrcholkami hôr. Na tomto mieste bolo potrebné platiť vstup, ktorý sa pohybuje okolo 10€ za osobu.

Po krátkej pešej túre sme už z diaľky mohli počuť buchot vody, ktorý padá z výšky 78 metrov. Kúpanie tu je zakázané, ale samozrejme, že sa našli nahí odvážlivci, ktorí preferovali cestu k pokute a k doživotnému zážitku z krištáľovej vody. Stálo by to za to?

Výšku pokuty v Slovinsku som si nezistovala, ale duša plesala po takomto zážitku.

• Jazero Jasna

V druhý deň našej cesty sme sa výraznejšie posúvali a prezreli ďalšie 3 miesta.

Kráľovská modrá voda: Jazero Jasna je známe svojou neuveriteľne krásnou modrou farbou vody. Táto intenzívna modrá farba vody je spôsobená mineralizovanými prameňmi, ktoré ju napájajú.

Po odporúčaníach sme zavítali aj do Zelenci, kde došlo veľké sklamanie. Zelenci je termálny prameň, ktorý vytvára jazero hrajúce rôznymi farbami. Tento pohľad sa nám však nenaskytol, keďže toto jazero bolo vyschnuté a ničím zaujímavé.

Údolie Soča, Slap Virje

Ako je zvykom a tradíciou cestovania v septem-

bri, neminulo nás ani daždivé počasie. Ale ani to nás neodradilo od pokračovania. Vodopád Slap Virje, kde je nenáročná turistika pre všetky vekové kategórie, ukrýva na konci odmenu vo forme vodopádu. Pri tomto vodopáde, ako jednom z mála, je dovolené kúpanie.

Na záver by som chcela každému študentovi odporučiť po kvalitne vypätom skúškovom dopriať si reset. Cestovať nemusíte mesiac a za draho aby ste objavili kúsok krajiny a zážitky. V Slovinsku sme strávili 4 dni, za ktoré sme videli viac než slová na jeden článok. Formu ubytovania sme zvolili Airbnb, ktorá ponúka množstvo výhod.

A kde nás cesta za resetom dovedie nabudúce?

Tatiana Zemenčíková

ROZHOVOR S LADISLAVOM KONTÁROM – ORTOPEDICKÝM PODKUVÁČOM NA KLINIKE KONÍ VO VIEDNI

Meno Ladislav Kontár vám asi nebude známe, lebo všetci ho poznajú pod širokým pomenovaním – kováč. Je ortopedickým podkúvačom na Viedenskej univerzite na klinike koní. Kováčstvu a úprave kopýt sa venuje 16 rokov a na klinike vo Viedni pôsobí 6 rokov. „Neriešiteľný problém je môj každý druhý klient.“

Prečo ste sa rozhodli byť podkúvačom?

Od malička som k tejto práci inklinoval a chcel som sa po skončení základnej školy vyučiť ako podkúvač, no nebolo to možné. Až neskôr som sa k tomuto môjmu snu vrátil. Dôvodom bolo, že som sa v tejto problematike videl a tak sa stal zo mňa podkúvač. Od nízkeho veku som bol v kontakte s koňmi, dlhšie som sa venoval aj športu a to parkúru na vysokej úrovni.

Čo obnáša vaša práca na klinike a aký je rozdiel medzi prácou na klinike a v teréne?

Práca na klinike sa líši od práce v teréne. Na klinike mám tri tímy veterinárov pre ktorých pracujem. Použitie rôznorodých materiálov, ktoré máme k dispozícii na klinike by bolo mimo kliniky, v teréne, veľmi zložité a to najmä z dôvodu uskladňovania. Diagnostika ochorení je na klinike jednoduchšia, máme veľa možností ako napríklad RTG a MRI vyšetrenie, sonografické vyšetrenie v dobrej kvalite a vyhodnotenie na počkanie. Tieto vyšetrenia sú často v teréne náročné alebo až nemožné. Po takejto diagnostike sa vyberá materiál, spôsob a druh kutia pre každého

koňa podľa jeho potrieb alebo diagnózy. Výhodou kliniky je dostatok pomocného personálu. Kone s rakovinou kopýt, schvátением alebo inými ťažkými stavmi by bolo v teréne náročné opatřit tak, aby im bol poskytnutý správny manažment a všetko čo naozaj potrebujú.

V teréne sa prioritne venujem kutiu športových koní, alebo hobby koňom. Koňom v rekonvalescencii po rôznych zraneniach, ktorých manažment je zvládnuteľný aj mimo kliniky.

Sú postoje koní závažným problémom v ich využití ?

Nie, nie sú. Mladé kone a žriebätká sa dajú do určitého veku „napraviť“ rôznymi dlahami alebo podložkami na kopytá. Je ale mnoho prípadov, kedy kôň z daného postoja „vyrastie.“ S týmto sa stretávame najmä pri plemene quarterhorse. Žriebätká vyzerajú, že majú rozbiehavé postoje a majitelia to chcú hneď naprávať. No pravda je taká, že tieto kone vo väčšine prípadov do toho svojho postoja dorastú. Sú to mohutné kone, ktoré sú široké a preto nie vždy je úprava takéhoto postoja nutná.

Ak sú kone staršie a vidíme u nich určité nedokonalosti v postoji, tieto nedokonalosti sú riešiteľné práve správnou úpravou kopyta a kutím, kedy podkovu prispôbujeme vždy danému problému a nerovnosti napravíme.

Pri starých koňoch veľké úpravy nerobím, nakoľko by úprava postoja mohla spôsobiť len väčšie problémy ako je napríklad krívanie. Treba si uvedomiť, že staré kone sa s takouto nedokonalos-

ťou už naučili žiť a práve iniciatívna úprava by im mohla uškodiť. Kĺby, šľachy a ostaté štruktúry si na postoj už zvykli a prispôbili sa.

Ako riešite schvátением kopýt alebo poškodený medzikostný sval?

Schvátением kopýt - je veľmi dôležité aby sa na všetkých krokoch, postupe a manažmente dohodli majiteľ, kováč a veterinár. Aby veterinár spravil RTG a vyhodnotil ho. Následne urobiť správnu úpravu a zvoliť typ a materiál podkovy, podložky, silikónu prípadne cast, alebo kombinovanie podľa potreby. Veľa záleží na okolnostiach a klinickom stave koňa.

Medzikostný sval – pri poškodení medzikostného svalu je veľmi dôležitá diagnostika a miesto poškodenia, od toho sa odvíja aj spôsob podkuttia koňa:

- vnútorná, extenzia prednej časti podkovy
- zúženie ramien
- stenčenie a zúženie ramien
- navarenie extenzie na vonkajšiu časť podkovy – tým dosiahneme väčšiu hrúbku a odľahčíme poškodenú štruktúru.

A samozrejme dohoda o následnom manažmente koňa.

Ako prebieha práca s podkovou a jej úprava?

Ako prvé nasleduje výber podkovy podľa využitia koňa. Dôležitá je hrúbka, šírka a dĺžka podkovy. Neoddeliteľnou súčasťou je postup pri tvarovaní podkovy. Pri správnom postupe nedochádza k poškodeniu otvorov na podkove. Podkova má rovný tvar, prípadne je upravená podľa potrieb

koňa (rozširujeme alebo predlžujeme ramená a mnoho iného).

Ako pracujete so starými koňmi, ktoré majú už svoje „maniere?“

Práca so staršími koňmi je náročnejšia, veľakrát majú rozsiahle artrózy a ich pohyb je obmedzený, a preto je pre mňa prvoradý komfort a bezpečie koňa, mňa, majiteľa, prípadne pomocného personálu. Takéto kone nie sú zlé, len im už rozsah pohybu veľa nedovolí a preto s nimi pracujem opatrne, a veľakrát v ťažkých polohách pre mňa.

Kedy použiť a kedy nepoužiť podkovu?

Podkovu používame, keď je to nutné pre zdravie, komfort koňa alebo podľa jeho využitia. Zdravé kone bez patologických zmien a kým to nie je potrebné nepodkúvame, ani keď ma majiteľ presviedča, že je to nutné. Koňovi je najprirodzenejší život bez podkov a pravidelná korektúra, ktorá pozostáva z úpravy strelky, chodidla a nosného okraja (rohoviny). Podkovy dávam až keď si to zdravotný stav alebo využitie koňa vyžaduje.

Nataly Szboová

NURTURING HOPE: THE REHABILITATION OF A COMMON KESTREL CHICK

Introduction

Common kestrel *Falco tinnunculus* (Linnaeus, 1758) is among the smallest falcon species. It is a widespread species that inhabits a variety of habitats across Europe, Asia, and Africa (Figure 1). Common kestrel is characterized by their strikingly patterned plumage, featuring a rufous back, slate-gray wings, a tail marked with dark bands and characteristic hovering flight. They exhibit a pronounced sexual dimorphism in adult plumage color. Males of the common kestrel exhibit grey coloration on the head, rump, upper tail-coverts and tail, and rufous brown coloration with black spots on the back and scapulars. By contrast, females are completely brownish with black bars on the rump and tail (Figure 2). These birds are skilled hunters, specializing in capturing small mammals, birds, and insects. It is possible to observe them in the open fields but also in cities usually by pairs where they build nest on the top of the buildings. The common kestrel starts breeding in spring, it is a cavity nester preferring holes in cliffs, trees, or buildings. They usually lay 4 to 6 eggs; more eggs could be laid in total, but some will be removed during laying time. Incubation lasts from 4 weeks to one month. The life of a common kestrel chick begins in a nest where they are nurtured and protected by their parents. However not all kestrel chicks have smooth start of life. Some may find themselves

orphaned, injured, or abandoned, making them vulnerable. Common threats include predators, harsh weather condition and starvation. In such cases, it becomes necessary for humans to intervene and help these tiny raptors overcome adversity.

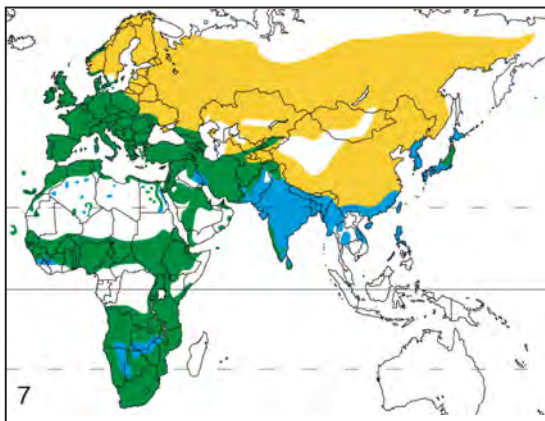

Figure 1: Geographical repartition of *Falco Tinnunculus* in the world:

Green: Resident, or at least of regular occurrence throughout the year, even though numbers may fluctuate seasonally. Yellow: Present only in the nesting season, and usually breeding. Blue: Regular, but does not breed, in what may be winter quarters or areas of shorter seasonal dispersal.

(Raptors of the world, James Ferguson-Lees, David A. Christie, 2001)

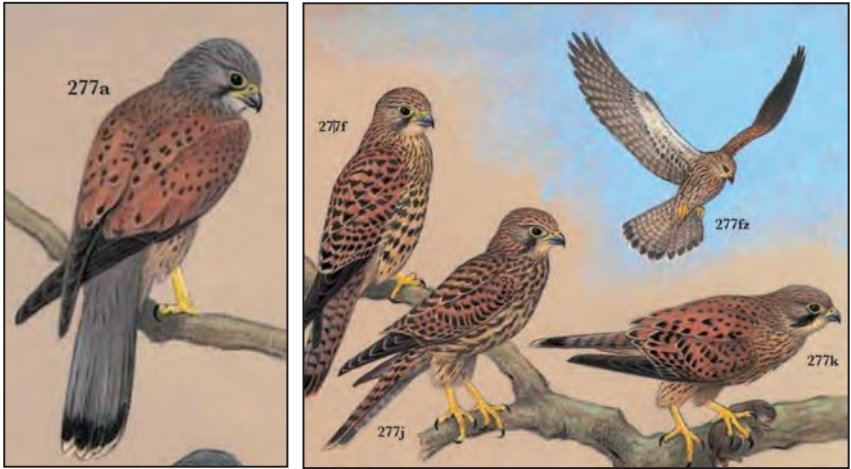
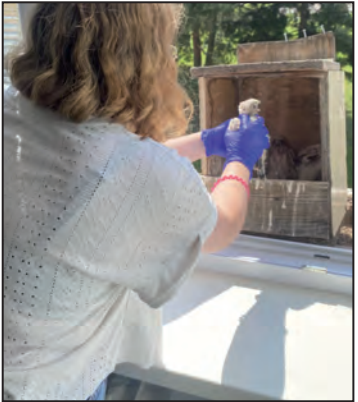

Figure 2: Plumage pattern:
 227a: Adult male plumage.
 277f: Adult female plumage.
 277j: Juvenile plumage.
 277k: Second year male plumage.
 277fz: Adult female hovering flight.
 (Raptors of the world, James Ferguson-Lees, David A. Christie, 2001)

The Rehabilitation Process

Last July, some citizen from Kosice brought a kestrel chick at the The Clinic of Birds and Exotic and Free Living Animals of UVMP in Kosice. The only information that we received was that this bird was found on the ground in the street. It was therefore impossible to find the nest where it came from. The goal was therefore to find another nest to rehabilitate this bird. The first step was to assess the chick’s conditions, looking for signs of injury, illness, or malnutrition. This chick was not injured but appeared weak. It was therefore important to give him a proper nutrition and fluids. A special attention

is given to maintaining a balanced diet to ensure the kestrel’s overall health and development. Every day the weight the chick was recorded to track his daily gain. He was fed 3 times a day with a mixture or different meat including: mice, chicken liver and heart, pigeons, day old chick.

Therefore, once the chick stronger, our goal was to find, if possible, a suitable nest to place it back to the wild as soon as possible. The challenge was to find a nest with not too many chicks so that the parents could have enough resources to take care of him, and with the approximately same age chicks. With assoc. Prof. L'uboš Korytár, and the collaboration of his colleague Stanislav Gress we found a suitable nest box in Sabinov. We, therefore, L'uboš Korytár, his colleague David Najt and I went to Sabinov to meet Stanislav. On site we checked the nest box and 4 other chicks of approximately the same age were already there. It was the perfect conditions to release the chick. We took each of them one by one, ringed them and took some cloaca and crop sample for a study on coronavirus led by the Epizootiology department of the school. Then our orphan chick was placed successfully with his new family.

Conclusion

In conclusion, the chick's successful recovery and release are a bright spot in wildlife rehabilitation, which can be tough. While many stories in this field don't end well, this one gives us hope

and shows the dedication of wildlife rehabilitators and veterinarian. It reminds us that compassion and expertise can make a big difference for injured animals. These success stories celebrate the strength of animals and remind us of our ability to help them. In a world where conservation is vital, each successful rehabilitation is a win for nature and shows how important it is to take care of our planet together.

Axelle Thirion, 6th year student

S IVSOU V MAROKU

Pobyt v Maroku by som popísala ako nezabudnuteľný zážitok, na ktorý budem spomínať dokonca života. Spolu s kamarátkou Klárou sme sa zúčastnili na úplne prvej EQUINE NETWORK CONFERENCE. Bola to možnosť spoznať nových ľudí, kultúru a taktiež nadobudnúť nové poznatky a skúsenosti. Moje očakávania boli však prekonané.

Prvý deň bol deň príchodu. Leteli sme z Viedne do Barcelony, kde sme mali čas na to, aby sme si stihli pozrieť toto nádherne mesto plné pamiatok a skvelého jedla. Z Barcelony sme už ďalej leteli do našej cieľovej stanice - Rabat, Maroko. Na letisku nás už očakával člen IVSA Morocco a s veľkou radosťou nás privítal. Potom sme čakali na príchod ďalších účastníkov konferencie. Stretli sme sa krajiny ako Slovinsko, Holandsko, Grécko, Pakistan, Írsko, Litva, Nemecko, Poľsko, Turecko, Taliansko a dokonca USA. Neskôr sme boli prevezení z letiska na internátny kampus, kde sme boli rozdelení na izby. Bolo skvelé, že sme boli pomešané krajiny spolu na

izbe. Ja osobne som mala možnosť byť s dievčaťom z Grécka. Navzájom sme sa učili rôzne výrazy v našich rodných jazykoch a neskôr sme to využívali.

Po ubytovaní sme sa po dlhej ceste konečne išli najesť. Zaviedli nás do streetfoodu, ktorý sa nachádzal len cez priechod od univerzitného kampusu. Tam sme sa pri spoločnej večeri začali všetci „oťukávať“. Po večeri sme sa vrátili na kampus a rozprávali sme sa o nasledujúcom dni. Potom sme sa vrátili na ubytovanie a šli sme sa vyspať.

Nasledujúci deň nás čakali vybavovačky ohľadom SIM kariet a výberu hotovosti, čím sme strávili

polovicu dňa v meste. Ďalej sme šli do nákupného centra, kde sme sa spoločne najedli a mohli sme pokračovať v prehliadke mesta. Mesto bolo krásne a plné ľudí. Všetkých nás prekvapilo, akí boli úplne cudzí ľudia v meste príjemní a milí. Usmievali sa na nás a zdravili nás. Samozrejme našli sa aj ľudia, ktorí si nás dôkladne prezerali od hlavy až po päty, čo občas nepôsobilo veľmi príjemne. V rámci prestávky sme si išli sadnúť do miestnej kaviarne, kde sme si dali kávu a samozrejme tradičný marocký čaj.

Potom sme sa vrátili všetci spoločne naspäť na kampus, kde nás očakávali ďalší členovia IVSA Morrocco. Prevzal si nás jeden z nich a previedol nás celým kampusom, ktorý bol obrovský. Ukázal nám, kde mávajú cvičenia, prednášky a samozrejme aj ich krásne stajne.

Po prehliadke kampusu nás zavedli do univerzitnej jedálne, kde sme už mali večeru. Na večeri sme boli poctení aj mačacími návštevníkmi, keďže mačky sa či už v meste alebo na univerzite nachádzali úplne všade. Bolo to miestami veľmi nepríjemné, keďže som na to nebola zvyknutá, a to ako prosili o jedlo bolo až srdcervúce.

Po večeri sme sa vrátili naspäť na naše izby a šli sa pripraviť na párty. Na párty nás privítali spoločným spevom a pohostili nás dátlou s vlaškým

orechom, ktorú sme mali zapíť mliekom s kvapkou ružového sirupu. Na moje prekvapenie to bola výborná kombinácia a zistili sme, že týmto jedlom sa v Maroku vítajú špeciálni hostia.

Na párty sme hrali rôzne spoločenské hry a súťaže, a navzájom sa stále viac a viac spoznávali. Správali sa k nám naozaj s úctou a rešpektom a zároveň som mala pocit, ako keby sme sa poznali už veľmi dlho.

Ďalší deň bol priam úžasný. Po raňajkách sme sa premiestnili do prednáškovej siene, kde sa konala otváracia ceremónia. Po ceremónii sme sa premiestnili na kliniku koní, kde nám predstavili RTG miestnosť a dostali sme aj menšiu prednášku o echografii. Ukázali nám aj chirurgickú miestnosť. Ďalej sme sa presunuli do časti, kde sa vykonávali zákroky a boli sme svedkami niečoho, čo nás všetkých ohromilo. Mali sme možnosť sledovať laparoskopickú operáciu ťavy. Áno ťavy. Bolo to dych berúce. Po ukončení zákroku k nám prišiel doktor, ktorý zákrok vykonával a porozprával nám o tom. Bolo naozaj zaujímavé sledovať operáciu zvierťaťa, ktoré na Slovensku len tak človek neuvidí. Ďalej sme sa presunuli do exteriéru, kde sa posudzovala miera krivania koňa. Posudzovali to študenti spolu s vyučujúcim.

Po klinike koní nás zaviedli do prednáškovej siene, kde sme mali 3 hodiny s tromi odborníkmi. Jedna prednáška bola na tému endoskopia pri športových koňoch s Prof. Pirom.

Ďalšia bola na tému ortopedická adaptácia s Prof. Dilaiom a posledná sa zaoberala témou možností reprodukcie pri športových koňoch s Prof. Tibaryom. Medzi prednáškami sme mali prestávky, počas ktorých nás pohostili tradičnými dezertami a samozrejme nemohol chýbať čaj. Po prednáškach sme sa šli všetci spoločne na večer. Rozhodli sme sa,

že pôjdeme do karaoke baru. Tam sme si to naplno užili. Všetci sme si spolu zaspievali a niekto si aj zatancoval, a spoločne sme si pripili na tento skvelý deň.

Naspäť na kampus sme sa dostali spolu taxíkom a šli sme spať.

Ďalší deň začal spoločnými raňajkami v jedálni. Potom sme sa presunuli k autobusu a začal sa celodenný výlet. Cestovali sme približne 2 hodinky. Našou cieľovou destináciou bol Haras Al Boraq. Na tomto mieste sa nachádzal jeden z najväčších rančov. Po vystupení z autobusu sme ešte 10 minút kráčali, kým sme prišli k veľkej vile. Celé prostredie bolo ako z časopisu. Všade boli stromy, rastliny a krásne olivovníky.

Po príchode nás usadili k stolom a mali sme druhé raňajky. Bolo to tak dobré, že sme sa potom celý deň o tom rozprávali. Správali sa k nám s veľkou úctou a rešpektom, až sme boli všetci z toho v rozpakoch. Po tomto gastrozážitku sme pokračovali na prehliadku ranču. Kone na tomto ranči mali prvotriednu starostlivosť, čo zodpovedalo ich výzoru. Videli sme obrovské množstvo

Arabian Barber koní, ktoré sú v Maroku chované vo veľkej miere. Potom nás zaviedli do centra reprodukcie koní, kde nám podrobne vysvetlili danú problematiku. Najedli sme sa a premiestnili sme sa naspäť k autobusu, aby sme sa vrátili spať na kampus.

Neskôr nás čakal večer plný prekvapení v podobe „kultúrneho večera.“ Každá krajina mala svoju vlahku a na stôl prichystala svoje tradičné lahôdky. Maročania nám prichystali aj kultúrny program. Prišiel orchester a zahrli nám ich klasické piesne a predviedli ich tance, ktorých sme sa aj všetci zúčastnili. Mali sme taktiež možnosť dať sa potetovať hennou. Bola to krásna pamiatka, ktorá mi na ruke ostala ešte aj ďalšie dva týždne po návrate z Maroka. Celý večer sme všetci spolu tancovali, spievali a bavili sa.

Programom posledného dňa bola návšteva Salon du Cheval. Bolo to obrovské podujatie, kde sme boli súčasťou najväčších konských fanúšikov. Videli sme tie najlepšie kone z najlepších. Taktiež sme si pozreli výstavu obrazov na motívy koní a samozrejme sme si mohli pozrieť ako sa vyrába-

jú potreby pre športové a drezúrové kone.

Po výstave sme sa presunuli na amfiteáter, kde sme čakali na klasický program, ktorý je ich každoročnou tradíciou. Jazdci po vyštartovaní nabrali rýchlosť a tesne pred cieľom vystrelili do vzduchu. Amfiteáter po výstrele žasol, tleskal a pískal. Bolo zaujímavé pozorovať zábavu inej kultúry.

Po Salon du Cheval sme sa premiestnili do mesta, presnejšie do Mediny. Medina bolo miesto, kde si človek kúpil doslova všetko. Od oblečenia cez potraviny, kozmetiku až k suvenírom, ktoré boli našim cieľom. Po veľkých nákupoch sme sa vrátili na kampus a prišiel veľmi emotívny moment. Doniesli sme si všetci biele tričká a navzá-

jom sme si napísali odkazy fixkami. Bol to krásny večer, ktorý zavŕšil náš pobyt v Maroku.

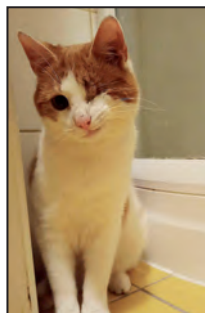
Ráno sme sa všetci pobrali spolu na letisko, dali si poslednú kávu a rozlúčili sa. Sľúbili sme si, že ostaneme v kontakte a zatiaľ to dodržiavame.

Tento výlet by som zhodnotila ako nezabudnuteľný zážitok, na ktorý nikdy nezabudnem. Ľudia z Maroka boli veľmi milí a pohostinní a ďakujem im za to, čo som vďaka nim zažila a videla. A samozrejme všetkým, ktorí boli súčasťou Equine-conference patrí jedno veľké شكرا لك (hasananshukran lak).

Eva Hutková

ČO OBNÁŠA VIEŠ OBČIANSKE ZDRUŽENIE PRE ZÁCHRANU ZVIERAT? ROZHOVOR SO ZAKLADATELKOU OZ ŽIVOT ZA HUMNOM.

Občianske združenie Život za humnom je zvierací azyl vo Zvolenskej Slatine, ktorý oficiálne vznikol len pred nedávnom. Založila ho študentka našej školy, Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Sára Božítová.

Kedy si sa začala aktívne venovať záchrane zvierat a čo ťa k tomu viedlo?

Ahoj! O zvieratá som sa začala zaujímať už v útlom veku, v čase keď som začala hlbšie vnímať svet okolo seba a to najmä vďaka mojim rodičom, ktorí ma k láske k živým tvorom a prírode vždy viedli. Už ako malá som domov nosila zranené, choré, opustené zvieratá. K pomoci bezbranným ma viedlo vlastné presvedčenie, ale aj fakt, že u mnohých som si všimla ľahostajný postoj, čo sa mi nepáčilo a tak som začala konať ja.

Prečo si sa rozhodla založiť si vlastné Občianske združenie?

Založiť vlastné občianske združenie bol dlhodobý môj sen, neustále u nás pribúdali zvieratá, ktoré potrebovali nakŕmiť, ale potrebovali najmä často nákladnú veterinárnu starostlivosť, ktorú som ja, ako študentka, nedokázala vždy zabezpečiť. A tak som o pomoc často žiadala iné zdru-

ženia ale aj ľudí v rôznych skupinách na internete. Veľakrát sa našlo mnoho milých a ochotných ľudí, stále to ale nebolo ono. Keď sa naskytla možnosť prebrať toho času neaktívne OZ, šla som do toho.

Kto boli a sú tvoji najväčší podporovatelia?

Moji najväčšími podporovateľmi boli odjakživa moji rodičia, najmä mama ktorá so mnou vždy ochotne absolvovala všetky návštevy veterinára a spolu s ocinom tolerovali a stále tolerujú každý môj výmysel a zvieratá ubytované v každom rohu domu. Boli pre mňa vždy veľkou psychickou oporou. Dnes je mojím podporovateľom taktiež môj partner, mamin muž, priatelia, ale tiež mnoho ďalších ľudí na internete, bez ktorých by som ani z ďaleka nebola tam, kde som teraz a moje možnosti pomôcť by boli bez ich finančnej podpory výrazne okresané, za čo som im nesmierne vďačná. Nielen ja, ale všetky zvieracie dušičky, ktoré aj vďaka nim dostali šancu.

Na facebookovej stránke OZ Život za humnom uvádzaš, že azyl slúži na pomoc voľne žijúcim, hospodárskym, domácim a iným nechceným a týraným zvieratám bez domova. Aký druh zvierat sa u teba vyskytuje najčastejšie a čo je podľa teba toho dôvodom?

Od založenia do súčasnosti dominujú združeniu najmä mačky, ktorých populácia je obrovským problémom nie len u nás, ale všade vo svete. Dôvodom sú najmä nezodpovední ľudia, ktorí svoje mačky nekastrujú a mláďatá rozdávať bez toho, aby sa uistili, do akých podmienok pôjdu. Najčastejšie sa týmto spôsobom dostanú mačky do rovnako nezodpovedných rúk, kde kolotoč množenia, chorôb a utrápených zvierat pokračuje. Keby som však ako OZ mala vhodné podmienky na držanie psov, ich počet by bol nepochybne rovnaký ako počet mačiek. Ďalšími adeptami sú hlodavce, ale často natrafím aj na žiadost' s umiestnením oviec, kôz, hydiny a iných zvierat.

Čo obnáša viesť OZ pre záchranu zvierat?

Starostlivosť o zvieratá a chod združenia obnáša mnoho vecí. Neustále návštevy veterinary, mapovanie kolónií za účelom ozdravovania a zabráňovania množenia, odchyt zvierat, propagáciu za účelom získania financií na všetky potrebné

vyšetrenia, zákroky, krmivo, taktiež neustále dodržiavanie hygieny, dezinfekcia a zamedzenie prenosu ochorení medzi zverencami, snahu socializovať nekontaktné zvieratá z odchytov. Hľadanie dočasných a trvalých domovov, s čím je spojená komunikácia s potencionálnymi záujemcami, udržiavanie kontaktu s adoptívnymi „rodičmi“, ktorým som neustále k dispozícii v prípade akýkoľvek problémov či nejasností. Taktiež komunikácia a zabezpečovanie potrebných vecí do dočasných domovov, hľadanie, prípadne zabezpečovanie transportu zvierat, aktualizácia sociálnych sietí - nové prípady, priebeh tých predošlých a tiež nákupy krmiva a mnoho ďalšieho. Je to častokrát veľmi náročné, nielen časovo, ale aj fyzicky a psychicky. Viem však, že toto všetko má zmysel a keby mala moja snaha pomôcť čo i len jednému nevinnému tvorovi, idem do toho!

Akým spôsobom sa k tebe dostávajú zvieratá, ktoré potrebujú pomoc?

Rôzne, niekedy nájdem zviera na ulici ja, inokedy mi ho niekto nahlási či donesie. Stáva sa aj to, že zvieratá sa chce vzdať sám majiteľ. Vtedy volíme rôzne postupy – zviera buď hľadá nový domov priamo od majiteľa/nálezcu, zviera okamžite preberám, prípadne sa dohodneme na termíne, v akom som schopná zviera prebrať, najmä ak potrebuje podstúpiť karanténu alebo naň momentálne nemám priestor. V iných prípadoch zviera odoberám z vlastnej iniciatívy po dohode s majiteľom, ktorý sa oň nedokáže postarať. Niektoré zvieratá som taktiež odkúpila.

Stáva sa, že ľudia nájdu na ulici či pri ceste, stratené alebo ranené zviera v zlej kondícii, no nevedia ako konať. Čo by si poradila v takejto situácii?

Určite v prvom rade odporúčam pred tým nezatvárať oči a nad zvieratom nelámať palicu. Mnohokrát je situácia taká, že človek sám neverí, že zviera má šancu na záchranu, no opak je často pravdou. Máme kopec skvelých veterinárov a ja sama som bola mnohokrát svedkom a iniciátorom záchran zvieratá, ktorému nedával šancu takmer nik. Nakoniec, po možno dlhšej ceste, sa zviera podarilo nielenže zachrániť, ale aj umiestniť do skvelého domova, kde na svoje predchádzajúce trápenie dávno zabudlo. Ďalej je určite

potrebné myslieť na to, že ak vidím niekde zviera v úzkych ja - musím konať hneď. Nahlásenie častokrát drasticky zníži šancu na záchranu. Oso- ba, ktorej sa problém nahlási, nemusí byť v danom momente schopná na miesto vyraziť. Môže ísť zvieratú o život a v tom prípade rozhodujú minúty. V život ohrozujúcich situáciách je preto potrebné konať hneď - naložiť zviera do auta a odviezť na najbližšiu veterinárnu ambulanciu, prípadne volať políciu.

V prípadoch ako je napríklad nález zvieratá, je postup v podstate rovnaký. Zviera zabezpečiť proti ďalšiemu úniku, vziať ho na najbližšiu ambulanciu, do útulku či na políciu, kde majú čítačky čipov, prípadne zviera nahlásiť a v ideálnom prípade pri ňom počkať. Dôležité je nepanikáriť, zvieratú zabezpečiť pokoj, teplo, prípadne vodu a tmu - najmä ak sa jedná o zviera divé či zranené.

Záchrana zvierat vie človeka dostať do veľmi chúlостivých situácií, nech už hovoríme o kondícii zvieratá alebo konfrontácii s ľuďmi. Aká bola pre teba najzaujímavejšia skúsenosť?

Asi nedokážem vybrať iba jednu, no môžem spomenúť napríklad záchranu malého teliatka, pri ktorom som sa ocitla v rámci výjazdu s veterinárom, ktorý bol na mieste riešiť problém s kravou. Maličká mala smrť na jazyku, nedokázala stáť, hnačkovala, bola podchladená. Nedalo mi to, vrátila som sa na miesto o pár hodín neskôr a teliatko sa mi podarilo od pána odkúpiť. Naložila som ho na zadné sedačky auta a keďže som sa bála doma priznať – odišla som s ním na chatu. Cestou som bola kúpiť od iného chovateľa mlieko, zakúpila som v krbe, pod ktorý som malú uložila a prespala som pri nej, ráno však dopíjala posledné mlieko a mne neostalo nič iné, len zavolať domov a priznať sa. Naši to však prijali dobre, malú Bambi sa podarilo stabilizovať. Nikdy nebola úplne v poriadku, no prežila síce kratší, ale krásny život ako člen rodiny na dvore spolu so psami a na každom kroku nás s radosťou nasledovala. Toto bola jedna z tých pekných skúseností. Žiaľ, stretla som sa aj s problémovými ľuďmi, výhražnými telefonátmi a hrozením súdmi či políciou.

Akému neobvyklému zvieratú sa ti podarilo pomôcť?

Podarilo sa mi zachrániť mladé straky, ďatľa, jašterice, divého zajaca, tiež pomôcť štvornohému kuriatku a ďalším, na ktorých si v tomto momente nespomeniem. Nikdy som medzi nimi nerobila rozdiely a keby bolo treba pomôcť osemhlavému drakovi, pomôžem aj tomu, haha

Aká je tvoja vízia s OZ Život za humnom do budúcnosti?

Do budúcnosti by som určite rada vybudovala väčšie priestory a najmä podmienky pre čo najviac druhov zvierat – od mačiek a psov cez hlodavce až po veľké hospodárske zvieratá. Rovnako by som rada našla viac ľudí ochotných spolupracovať, či už z hľadiska dočasnej opatery, ale aj ľudí, ktorí budú nápomocní pri vybavovaní veteriny, odchytovej a iných vecí, ktoré obnáša udržiavanie chodu azylu. Rada by som tiež rozšírila kastračný program a za týmto účelom nadviazala spoluprácu s vedeniami okolitých obcí a zabránila tak nechcenému množeniu a zároveň vytvorila populárnym mačkám bezpečné útočiská s krmivom, kde sa môžu skryť pred nepriazňou počasia a oddýchnuť si. Nebránim sa ani myšlienke dať ľuďom v budúcnosti šancu zvieratá navštíviť – možno formou kontaktnej ZOO a ukázať im skutočnú povahu a krásu zvierat, ktoré sú v dnešnej dobe drvivou väčšinou považované len za spotrebný tovar.

Ako sa dá OZ Život za humnom podporiť?

Podporiť nás môžete finančne, materiálne, ale aj zdieľaním na sociálnych sieťach aby sa azyl podarilo dostať do povedomia čo najväčšiemu počtu ľudí, od ktorých je jeho chod závislý. Finančné prostriedky budú použité na veterinárne ošetrenia, kastrácie, nákup krmiva a ďalšie nevyhnutné veci. Naši zverenci sa rovnako potešia krmivom, peľochom, doplnkom stravy na podporu imunity, dekám, sacím podložkám a iným hygienickým potrebám či mačacej podstielke. V prípade záujmu ma môžete kontaktovať na facebookovej stránke pod názvom „OZ Život za humnom“, či zaslať príspevok na náš transparentný účet: SK78 7500 0000 0040 3235 4020.

Janka Boššániová

KAM ZA VZDELANÍM?

Asi každý z nás kto prišiel na túto školu verí, že si raz splní svoj detský sen a bude z neho dobrý veterinár. Ale tak isto asi každý z nás veľmi rýchlo pochopil, že toto štúdium nie je ľahká cesta a hlavne, že naše vzdelávanie nekončí diplomom, ale je celoživotné - aby sa tým našim zvieracím pacientom darilo naozaj dobre a išli sme s dobou. Tá sa našťastie aj u nás na Slovensku hýbe dopredu. A preto je dobré už teraz vyhľadávať mimoškolské vzdelávanie. Poďme sa teda pozrieť čo nám dnešná doba ponúka:

Veterinárne akadémie – väčšinou ich ponúkajú rôzne značky krmív alebo veterinárne platformy
 Hill's Veterinary Academy - zdarma
 Royal Canin Academy – zdarma
 Labvet - spolpatnené aj voľné semináre
 Vet Nurse Academy – predovšetkým pre veterinárnych technikov

Kto hľadá len ľahké vzdelávanie s informáciami každý deň je dobré sledovať **instagramové profily**:

@veterinarni_podcast
 @veterina.inak
 @veterinarka_vypravi
 @elza.radi
 @equine_study
 @doktorka.kralickova

A momentálne naše obľúbené webináre a semináre na Slovensku aj v Čechách – **web stránky, instagramové a facebookové skupiny**:

www.studujkone.cz
 sedlá a zubadlá u koní
 www.konecesky.cz
 vzdelávanie o koňoch v rôznych oblastiach
 www.welfaregroup.cz
 semináre o preprave koní
 www.nakrmsikone.cz
 semináre o výžive
 @mastersonmethod
 @equionyx_horses
 kopytá koní, tejpovanie koní, mastersonmetod
 www.physiodogacademy.cz
 fyzioterapia zvierat
 Equinima
 tejpovanie, zlozvyky a prejavy bolesti u koní
 www.physio-dressage.cz
 kurzy a semináre

Equinology
 zahraničné štúdium psov a koní hlavne v oblasti fyzioterapie
 Upskill.vet
 veterinárna prax v rôznych oblastiach
 www.caninecentrum.cz
 fyzioterapia psov
 www.equikurzy.cz
 @metkonfernece
 raz ročne seminár o psoch
 Kongres pro pejskaře
 online kurzy
 Semináre pro chovatele
 Facebook skupina
 www.hoofstudies.com
 The Study of theequinehoof – kopytá pod lupu
 www.klubmorcat.cz
 semináre o chove drobných hlodavcov
 www.svpe.cz
 Smartvet&pet education – často hľadajú dobrovoľníkov na výpomoc pri akciách, kde sa následne môžete zúčastniť na seminároch
 www.uozw.cz
 rôzne chovateľské semináre

No a samozrejme nemôžeme vynechať naše klasiky:

Slovenská asociácia veterinárnych lekárov malých zvierat: Nová Veterinária – raz ročne
 Študentský kongres – raz ročne
 Jarný kongres – raz ročne
 Komora veterinárnych lekárov ČR

Skupiny ktoré nám ponúknu viac informácií:

Tréneři koní a výukové semináre ČR

Literatúra na dodatočné vzdelávanie:

Nech se nést světěm koní
knihy nielen o koňoch
www.knihomol.sk
www.literma.sk
www.animalcarelibrary.com
www.konskeknihy.cz

Dúfam, že každý kto dychtí po nových informáciách, si vďaka tomuto článku nájde svoj nový vzdelávací portál.

Ak máte aj vy nejaké typy, na ktoré sme zabudli, neváhajte nás kontaktovať na facebooku (ARDO – Študentský časopis UVLF) alebo instagrame (@ardo.uvlf) a my to posunieme ďalej!

A samozrejme sledujte stránku našej alma mater, ktorá nám taktiež ponúka doplnkové štúdium popri škole v rôznych oblastiach.

Ema Barienčíková

Dávno som nepísala,
stratila som preto cit.
No teraz v noci bdiem
a píšem báseň,
nech o teba neprídem.

Asi sa mi už ani neoplatí spať.
Ráno musím vstať a bojovať
o svoje šťastie
a o teba..
Hmm,
asi je to tá istá potreba.

Keď som šťastná žijem,
keď som smutná píšem.
Vpisujem do veršov pocity.

Ako v búrke počuť hrom,
ako v bolesti počuť ston.
Moje vnútro stoná v mojej básni.

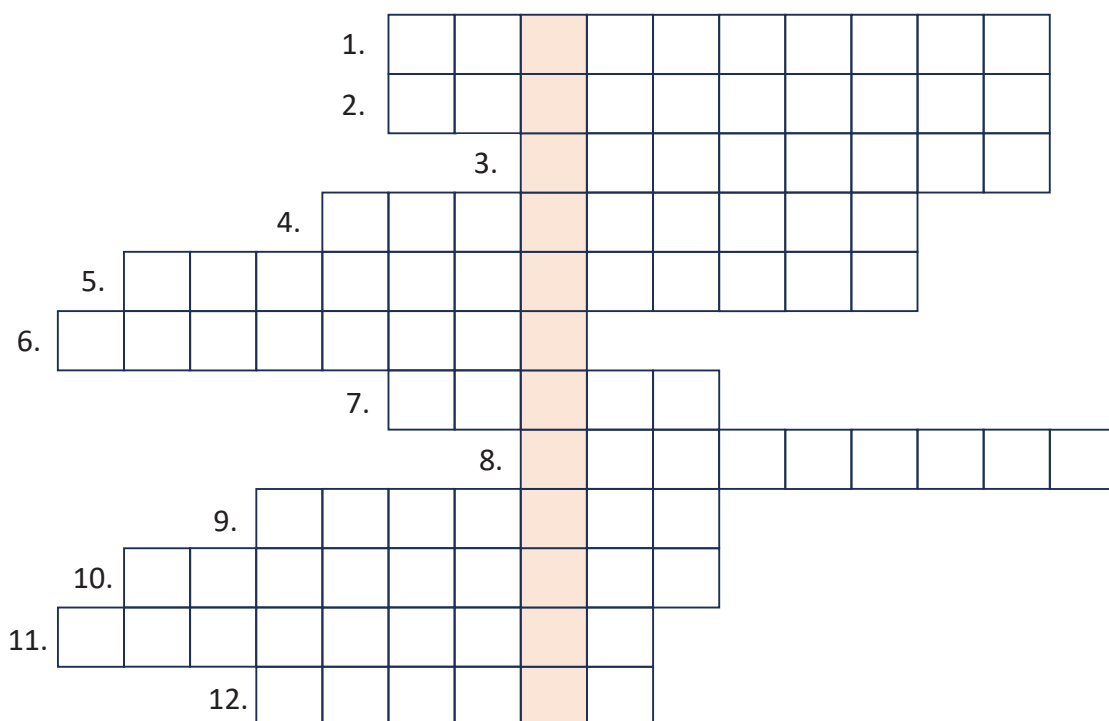
Vanesa Jurkyová

TAJNIČKA

Tentokrát sme si pre vás pripravili aj štedrú súťaž. A o čo súťažíme? Presne o osem balíčkov, ktoré nám do súťaže venovali naši sponzori. Štyri balíčky obsahujú tričko, diár, perá, záložky a ďalšie štyri knižku, diár, perá a záložky. Tak sa neváhajte zapojiť! Správnu odpoveď posielajte na ardouvlf@gmail.com a nezabudnite pripojiť kontaktné údaje a ročník štúdia.

*súťaž je určená pre študentov UVLF v Košiciach

Tajnička: bakteriálne ochorenie, ktorým sa zvierá môže nakaziť prostredníctvom kontaminovanej vody

1. Proces umelo vytvoreného organizmu v kontrastnom prostredí	7. Benígny nádor tvorený tukom
2. Liečivo používané proti niektorým ektoparazitom	8. Látka, ktorá spomaľuje biologické procesy alebo aktivitu enzýmu
3. Hnisavý zápal maternice	9. Ramenná kosť
4. Zápal mliečnej žľazy	10. Ochorenie, ktorého pôvodca je prenášaný kliešťom
5. Špecializácia zameraná na diagnostiku a liečbu ochorení očí	11. Dcérske ložisko nádoru
6. Podžalúdková žľaza s dvoma lalokmi	12. Hlodavec, u ktorého sa vyskytuje slinná a-amyláza

Vanessa Jurkyová

TOP VET[®]

